

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 23.3.2026

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho po zapracovaní pripomienky na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní 6 zásadných pripomienok. Z toho boli 3 akceptované, 1 čiastočne akceptovaná a 2 neakceptované.

Pretrvávajúce rozpory:

1 pripomienka s rozporom:

Žiadame zachovať súčasnú dĺžku lehôt na rozhodovanie v konaniach o udelenie národného víza t.j. 30 dní od doručenia žiadosti.

Odôvodnenie:

- dnes platí 30 – dňová lehota od podania žiadosti o národné vízum na získanie rozhodnutia – je rovnaká bez ohľadu na to, či sa žiadosť podáva na MZVEZ SR (zastupiteľský úrad) alebo na MV SR
- v rámci tejto lehoty musí MZVEZ SR aj získať aj stanovisko MV SR k osobe žiadateľa
- lehoty sú jasné, zrozumiteľné, žiadateľ aj zamestnávateľ vie určiť maximálnu lehotu vybavenia žiadosti

Návrh zákona mení a delí tieto lehoty:

- ak sa žiadosť podá na MV SR – naďalej platí 30 dňová lehota (ide o zásadne nižší počet žiadostí)
- ak sa žiadosť podá na zastupiteľskom úrade (najčastejšie prípady) bude proces vyzeráť takto:

- MZVEZ SR do dvoch pracovných dní od prijatia žiadosti vyžiada stanovisko od MV SR
- MV SR vydá stanovisko do 25 dní odo dňa doručenia žiadosti o stanovisko od MZVEZ SR a doručí ho MZVEZ SR
- MZVEZ SR následne rozhodne o žiadosti o národné vízum do desiatich pracovných dní odo dňa prijatia stanoviska od MV SR (pôvodný návrh hovoril o piatich dňoch)
- súčasná 30 – dňová lehota sa tak môže predĺžiť na 39 až 43 dní

Všeobecne by malo byť **cieľom zrýchľovať a zjednodušovať procesy, zákony by mali byť jasné a čitateľné** tými, koho sa dotýkajú. Navrhovaná zmena lehôt nielenže predĺži lehoty na vybavovanie národných víz, ale pre žiadateľov a firmy **robí lehoty ťažko počítateľnými a chaotickými**.

Máme za to, že zákon nie je priestor, ktorý má nastavovať „korešpondenčné“ lehoty medzi MV SR a MZVEZ SR, ale má slúžiť občanom v jasnom pochopení ich povinností, práv a lehôt do kedy majú byť naplnení.

2 pripomienka s rozporom:

Rozpor pretrvával aj v pripomienke, kde sme žiadali ustanoviť lehoty pre prípady dohody medzi MZVEZ SR a MV SR, že stanovisko MV SR k žiadosti o národné vízum nie je potrebné. Po predložení návrhu zákona na rokovanie HSR SR súhlasíme s vyhodnotením pripomienky ako čiastočne akceptovanej a na rozpore netrváme.

2. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Národné víza

- predlžuje obdobie z 90 na 120 dní pre národné víza potrebné v súvislosti s udeleným pobytom v SR
- **precizuje sa spôsob preukazovania účelu pobytu pre národné víza:**
 - oznámením policajného útvaru o udelení prechodného pobytu
 - pri národných vízach na účel podania žiadosti o udelenie prechodného pobytu – predložením všetkých náležitostí k podaniu žiadosti o udelenie príslušného druhu a účelu pobytu, o ktorý bude na území SR žiadať
 - pri národných vízach na účel jazykového vzdelávania v jazykovej škole – predložením rozhodnutia alebo potvrdenia jazykovej školy o prijatí

- pri národných vízach v záujme SR – predložením potvrdenia ústredného orgánu štátnej správy alebo dokladom preukazujúcim záujem, o ktorom rozhodla vláda
- pri národných vízach potrebných na plnenie záväzkov SR – predložením medzinárodnej zmluvy alebo potvrdenia od relevantných organizácií
- **mení sa rozhodovací a schvaľovací proces o národných vízach a rozhodovacie lehoty:**
 - o žiadosti o udelenie národného víza podaného na zastupiteľskom úrade v zahraničí rozhoduje ministerstvo zahraničných vecí
 - o žiadosti o udelenie národného víza podaného na území SR rozhoduje ministerstvo vnútra
 - ministerstvo zahraničných vecí si k žiadosti o národné víza vyžiada stanovisko ministerstva vnútra (môžu si aj vzájomne dohodnúť, kedy stanovisko nebude potrebné) – MZVEZ SR zašle MV SR žiadosť o stanovisko do dvoch pracovných dní od prijatia žiadosti o NV
 - ministerstvo vnútra vydá stanovisko do 25 dní od doručenia žiadosti o stanovisko
 - ministerstvo zahraničných vecí o žiadosti samotnej rozhodne do 10 dní odo dňa prijatia stanoviska ministerstva vnútra
 - ministerstvo vnútra nevydá súhlas, ak
 - je žiadateľ nežiadúcou osobou
 - žiadateľ nepredložil všetky dokumenty alebo nespĺňa podmienky udelenia víza
 - sa dôvodne domnieva, že žiadateľom deklarováný účel nie je pravdivý
 - žiadateľ predložil nepravdivé informácie alebo falošné doklady
 - sa dôvodne domnieva ohrozenia bezpečnosti štátu, verejného poriadku či zdravia
- **dopad: dnes sa o žiadosti rozhoduje do 30 dní od jej doručenia, zmena procesu tieto lehoty pravdepodobne oproti súčasnosti predĺži** – najmä z dôvodu, že lehoty začínajú vždy plynúť až doručením žiadosti o stanovisko z jedného rezortu na druhý (neurčitá dĺžka doručovania)
- ministerstvo zahraničných vecí a ministerstvo vnútra neudelí národné vízum, ak :
 - je žiadateľ nežiadúcou osobou
 - žiadateľ nepredložil všetky dokumenty alebo nespĺňa podmienky udelenia víza
 - sa dôvodne domnievajú, že žiadateľom deklarováný účel nie je pravdivý
 - je to v zahraničnopolitickom záujme SR
 - žiadateľ predložil nepravdivé informácie alebo falošné doklady
 - sa dôvodne domnievajú ohrozenia bezpečnosti štátu, verejného poriadku či zdravia

- národné vízum bude môcť zrušiť policajný útvar, ale namiesto zastupiteľského úradu kompetenciu získa ministerstvo zahraničných vecí; konanie spustí ten, kto prvý zistil dôvody na zrušenie
- rozhodnutia o neudelení alebo zrušení národného víza budú štandardizované a budú obsahovať dôvody neudelenia/zrušenia a doručené žiadateľovi osobne, ak to nepôjde tak vyvesením po dobu 15 dní na úradnej tabuli rozhodovacieho orgánu (doručenie nastane 15. dňom vyvesenia)
- **ministerstvo zahraničných vecí do národného víza zapíše účel prechodného pobytu, o ktorý bude žiadateľ po vstupe na územie SR na policajnom útvare následne žiadať**

Prechodné pobyty

- dopĺňa sa 15-dňová lehota na dodatočné doplnenie chýbajúcich dokladov v žiadosti o prechodný pobyt na účel zamestnania, nedodaním dokladov sa konanie zastaví, pričom policajný útvar informuje žiadateľa, ktoré náležitosti musí doložiť
- **precizuje sa lehota na rozhodnutie o žiadosti o prechodný pobyt na účel zamestnania zo 60 dní na 60 dní od doručenia žiadosti spolu so všetkými záležitosťami**
- **predlžuje sa lehota na rozhodnutie o žiadosti o prechodný pobyt na účel štúdia z 30 na 90 dní**
- precizuje, že policajný útvar **zasiela informáciu** o udelení/zamietnutí prechodného pobytu na účel zamestnania **zamestnávateľovi** uvedenom na potvrdení o možnosti obsadiť voľné pracovné miesto
- precizuje sa, že k elektronicky podaným žiadostiam o obnovu prechodného pobytu sa prikladá aj platný cestovný doklad a všetky náležitosti na obnovu pobytu
- **pre držiteľov prechodných povolení na účel zamestnania sa dopĺňa nová povinnosť v lehote do 5 pracovných dní nahlásiť policajnému útvaru začiatok a skončenie nezamestnanosti (strata a nadobudnutie nového zamestnania)**

Zmeny v prechodných pobytov na účel podnikania

- na obnovu prechodného pobytu nebude sa po novom preukazovať realizovateľnosť a udržateľnosť podnikania, KO podmienkou pre obnovu pobytu zostane povinnosť:
 - o pri FO podnikateľov **preukázať dosiahnutý zdaniteľný príjem**, pričom sa mení jeho minimálna požadovaná výška z 20-násobku životného minima na 46,4-násobok (informatívne pre rok 2025 pôjde o sumu viac ako 13 tisíc eur)
 - o pri PO preukázať **zaplatenie dane z podnikania** minimálne v sume daňovej licencie v závislosti od výšky zdaniteľných príjmov, prakticky minimálne vo výške 340 eur

- žiadateľ o obnovu prechodného pobytu na účel podnikania **nesmie mať evidované nedoplatky (dane, colné poplatky, odvody)** a ak sa porušenie týchto povinností na základe podnetu úradov zistí počas platnosti pobytu, bude pobyt zrušený

Zrušenie prechodného pobytu

- dopĺňajú sa nové dôvody, pre ktoré policajný útvar nezačne konanie o zrušení prechodného pobytu na účel zamestnania pri strate zamestnania, ak sú splnené tieto podmienky:
 - o ak má udelený prechodný pobyt menej ako 2 roky, konanie o zrušení sa nezačne:
 - počas prvých 3 mesiacoch od straty zamestnania, ak v lehote 5 dní riadne nahlásil policajnému útvaru vznik svojej nezamestnanosti
 - od momentu vydania nového potvrdenia o možnosti obsadiť voľné pracovné miesto
 - o ak má udelený prechodný pobyt viac ako 2 roky, konanie o zrušení sa nezačne:
 - počas prvých 6 mesiacov od straty zamestnania, ak v lehote 5 dní riadne nahlásil policajnému útvaru vznik svojej nezamestnanosti
 - od momentu vydania nového potvrdenia o možnosti obsadiť voľné pracovné miesto

Občania únie:

- mení sa názov dokladu občana únie s registrovaným pobytom na SR z Pobytového preukazu na Doklad o pobyte a predlžuje sa jeho platnosť z 5 na 10 rokov

Zmeny v zabezpečení ubytovania

- po novom cudzinci **nemusia preukazovať vlastníctvo nehnuteľnosti**, útvar policajného zboru si túto skutočnosť vie preveriť z dostupných zdrojov
- **preukazovanie súhlasu vlastníka nehnuteľnosti alebo ubytovateľa s poskytnutím ubytovania bude prebiehať už len elektronicky** (nie fyzicky ako dnes) a to prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel – zákon neuvádza bližšie informácie o systéme

Postup pri zániku poskytovania dočasného útočiska (skončenie dočasného útočiska)

- pobyt na základe dočasného útočiska sa po zániku poskytovania dočasného útočiska bude považovať za prechodný pobyt na ten účel, ktorý vykonával pred zánikom DÚ – podnikanie, zamestnanie, štúdium, zlúčenie rodiny a pod. len v prípadoch ak:
 - o do 1 roka od zániku dočasného útočiska požiada o vydanie dokladov o prechodnom pobyte

- **splní podmienky predložením dokladov** – platný cestovný doklad, doklady preukazujúce účel (napr. pracovná zmluva), výpis z registra trestov a zabezpečenie ubytovania
- po splnení týchto podmienok **bude odídenecovi vydaný doklad o pobyte**
- ak sa na štátneho príslušníka tretej krajiny **nevzťahuje žiaden oprávnený účel pobytu, môže zotrvať na území Slovenska najviac 1 rok od zániku dočasného útočiska** za účelom dobrovoľného návratu
- zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnancovi **umožní zamestnávať odídenecov aj po skončení dočasného útočiska ak:**
 - bol ku dňu zániku dočasného útočiska zamestnaný na území SR alebo
 - ktorý má po skončení dočasného útočiska vydaný doklad o prechodnom pobyte na účel zamestnania na tom istom pracovnom mieste
- **rozumieme tomu tak, že ak odídenec v čase zániku dočasného útočiska nie je zamestnaný a ani nemá udelený prechodný pobyt na účel zamestnania, nemožno ho zamestnať**

Úprava prechodných ustanovení v súvislosti s vojnou na Ukrajine

- zavádzajú sa hraničné termíny:
 - **pre platnosť prechodných pobytov, ktorým platnosť uplynula počas mimoriadnej situácie spôsobenej vojnou na Ukrajine** – naďalej budú považované za platné 2 mesiace od odvolania mimoriadnej situácie, no **najviac do 30. júna 2027**
 - **pre odpustenie zmeškania iných lehôt v zmysle zákona najviac do 31. mája 2026**

Prechodné ustanovenia

- konania začaté pred účinnosťou zákona sa dokončia podľa pôvodného znenia zákona, ak sú však nové ustanovenia pre osobu priaznivejšie, postupuje sa podľa nového znenia
- konanie o zrušení prechodného pobytu na účel podnikania sa nezačne v prípade evidovaných daňových, colných či odvodových nedoplatkov pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona

Ďalšie zmeny v zákone

- precizujú sa a mierne upravujú podmienky trvalého pobytu a dlhodobého pobytu
- **zavádza sa zákaz dopravcov dopraviť na hraničný priechod štátneho príslušníka tretej krajiny bez platného cestovného povolenia podľa § 19 zákona o pobyte cudzincov – pozvanie**

Predpokladaná účinnosť: 22. mája 2026